

צא ולמד

וַיִּרְעוּ אֶת־נֹוֹ הַמִּצְרַיִם וַיַּעֲבֹדוּ. וַיִּתְּנוּ עֲלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה:
וַיִּרְעוּ אֶת־נֹוֹ הַמִּצְרַיִם. כָּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: הִבֵּה נִתְחַכְמָה לוֹ. פֶּן־יִרְכָּה,
וְהָיָה כִּי־תִקְרָאנָה מִלְחָמָה, וְנוֹסַף גַּם הוּא עַל־שִׁנְאֵינוּ, וְנִלְחַם־בָּנוּ
וְעָלָה מִן־הָאָרֶץ:

וַיַּעֲבֹדוּ. כָּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וַיִּשְׁימוּ עָלָיו שְׂרֵי מַסִּים, לְמַעַן עֲנֹתוֹ
בְּסִבְלָתָם: וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפַרְעֹה, אֶת־פֶּתֶם וְאֶת־רַעַמְסֵס:

וַיִּתְּנוּ עֲלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה. כָּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרַיִם אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּפָרֹד:

וַנִּצְעַק אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, וַיִּשְׁמַע יי אֶת־קִלְנוּ, וַיִּרְא
אֶת־עֲנֵינוּ, וְאֶת־עֲמִלְנוּ, וְאֶת לְחֻצְנוּ:

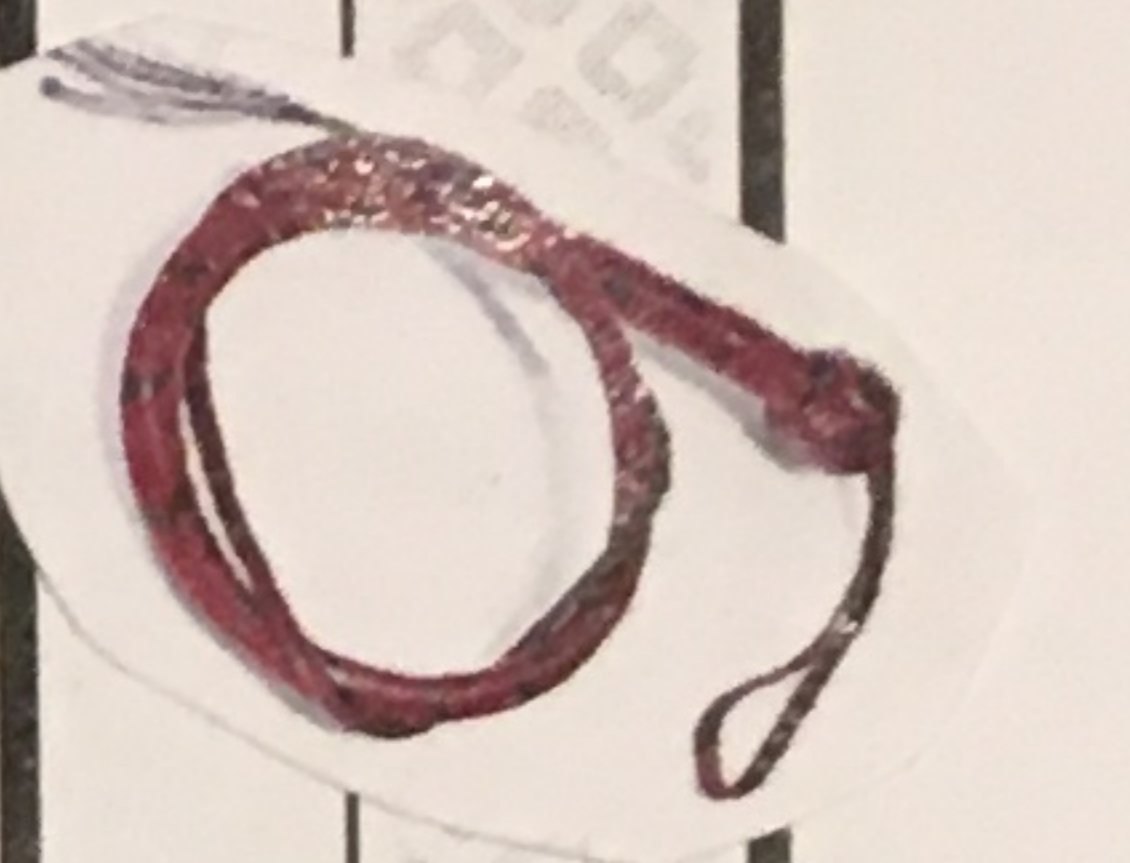
וַנִּצְעַק אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, כָּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים
הָהֵם, וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וַיֵּאָנְחוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִן־הָעֲבֹדָה וַיִּזְעְקוּ.
וַתַּעַל שׁוֹעַתָם אֶל־הָאֱלֹהִים מִן־הָעֲבֹדָה:

וַיִּשְׁמַע יי אֶת־קִלְנוּ. כָּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־נַאֲקָתָם,
וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־בְּרִיתוֹ, אֶת־אֲבֹרָהֶם, אֶת־יִצְחָק, וְאֶת יַעֲקֹב:

וַיִּרְא אֶת־עֲנֵינוּ: זוֹ פְרִישׁוֹת דֶּרֶךְ אָרֶץ. כָּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וַיִּרְא אֱלֹהִים
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּדַע אֱלֹהִים:

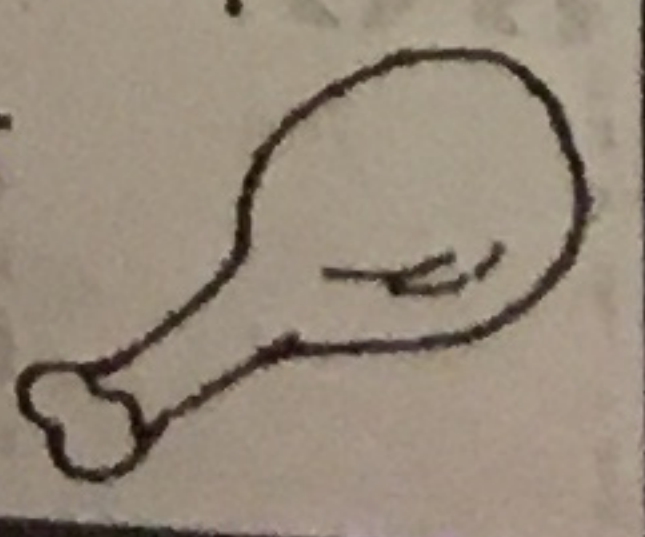
וְאֶת־עֲמִלְנוּ. אֵלוֹ הַבָּנִים. כָּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: כָּל־הַבָּן הַיְלֹוֹד הַיְאָרָה
תִּשְׁלִיכֶהוּ, וְכָל־הַבַּת תִּחְיִיוּ:

וְאֶת לְחֻצְנוּ. זֶה הַדְּחָק. כָּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וְגַם־רָאִיתִי אֶת־הַלְחָץ, אֲשֶׁר
מִצְרַיִם לְחָצִים אֶתֶם:

עֲבֹדָה

רָאִה

צא ולמד

**ויצאנו יי מצרים, ביד חזקה, ובזרע נמויה, ובמרא גדול
ובאתות ובמופתים:**

ויצאנו יי מצרים. לא על-ידי מלאך, ולא על-ידי שרף. ולא
על-ידי שליח. אלא הקדוש ברוך הוא בכבודו ובקצמו. שנאמר:
ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה, והפיתי כל-בכור בארץ מצרים,
מאדם ועד בהמה, ובכל-אלהי מצרים אעשה שפטים אני יי:

ועברתי בארץ-מצרים בלילה הזה, אני ולא מלאך. והפיתי כל
בכור בארץ-מצרים. אני ולא שרף. ובכל-אלהי מצרים אעשה
שפטים, אני ולא השליח. אני יי. אני הוא ולא אחר:

ביד חזקה. זו הדבר. כמה שנאמר: הנה יד-יי הויה, במקנה אשר
בשדה, בפוסים בחמרים בגמלים, בפקר ובצאן, דבר כבוד מאד:

ובזרע נמויה. זו החרב. כמה שנאמר: וחרבו שלופה בידו, נמויה
על-ירושלים:

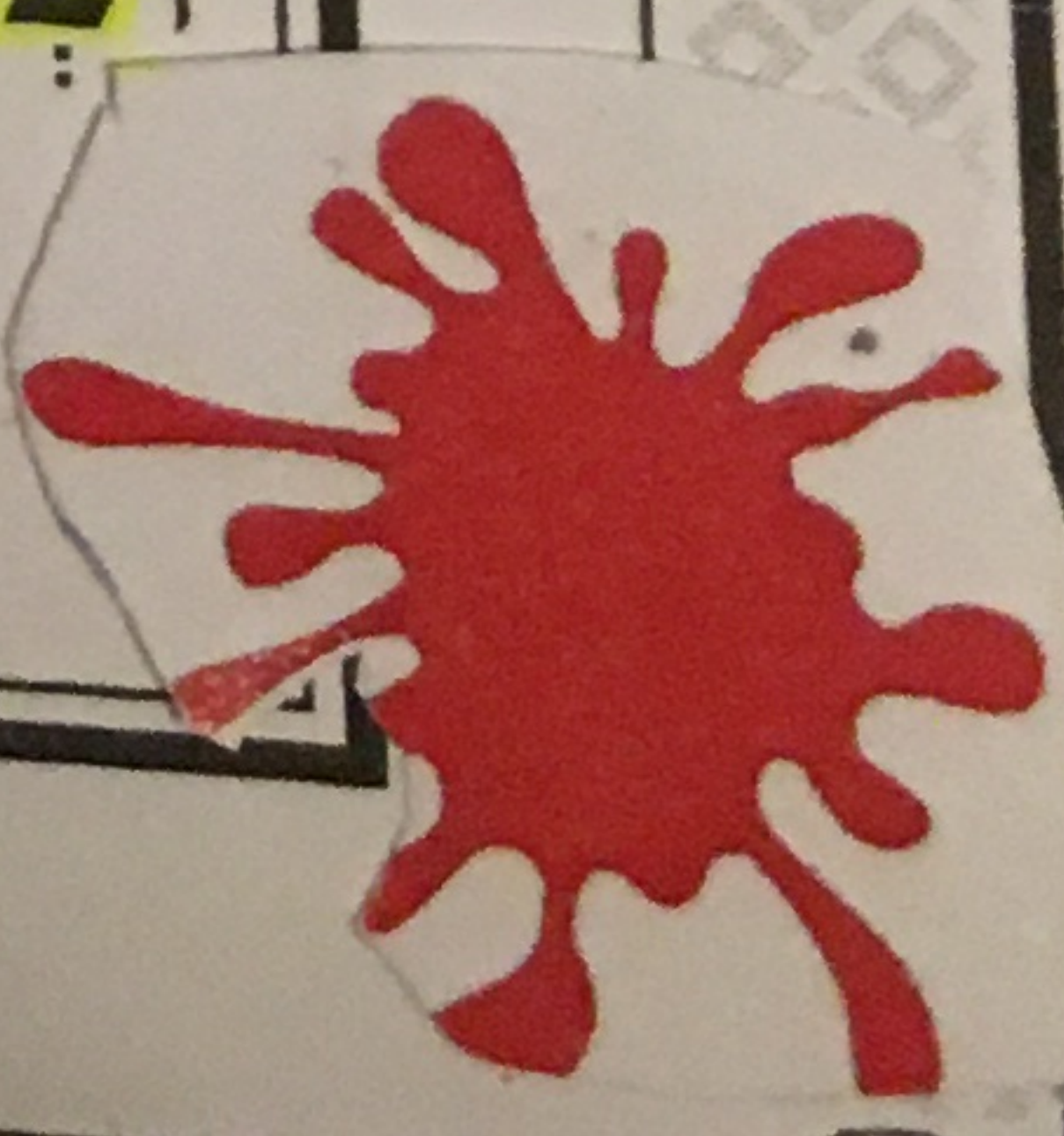
ובמורא גדול. זה גלוי שכינה. כמה שנאמר: או הנסה אלהים,
לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי, במסת באתת ובמופתים ובמלחמה,
וביד חזקה ובזרוע נמויה, ובמוראים גדלים. ככל אשר-עשה לכם
יי אלהיכם במצרים, לעיניך:

ובאתות. זה המטה. כמה שנאמר: ואת המטה הויה תקח בידך.
אשר תעשה בו את-האת:

ובמופתים. זה הדם. כמה שנאמר: ונתתי מופתים, בשמים ובארץ

WHILE SAYING THE NEXT WORDS, SPILL A LITTLE WINE.

דם. ואש. ותימרות עשן::

צא ולמד

דָּבָר אַחֵר. בְּיַד חֲזָקָה שְׁתִּים. וּבְזֶרַע נְמוּיָה שְׁתִּים. וּבְמִוְרָא גְדוּל שְׁתִּים. וּבְאֵתוֹת שְׁתִּים. וּבְמִפְתִּים שְׁתִּים:

Q. How did אֲרָיִס stay separate when they were in אֶרֶץ?

1. names
2. clothing
3. language

Q. Why did אֶרֶץ make אֲרָיִס perform backbreaking labor which served no purpose? to make them feel bad

WHILE SAYING THE NEXT WORDS, SPILL A LITTLE WINE FROM YOUR CUP.

עֶשֶׂר מִכּוֹת

אֱלֹהֵי עֶשֶׂר מִכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל-הַמִּצְוִיִּים בְּמִצְוִיִּים, וְאֱלֹהֵי הַיָּם:

דָּם. צִפְרִידָע. בְּנִים. עָרוֹב. דְּבָר. שְׁחִין. בָּרָד. אֲרָבָה. חֶשֶׁךְ. מַכַּת בְּכוֹרוֹת:

Q. Why do we spill out wine with our finger for the מִכּוֹת?

A. A full cup of wine symbolizes שמחה. We remove some wine from our cup when we mention each מִכָּה to show the sorrow at the suffering of the creations of ה'.

בְּנִפּוּל אוֹנֵבֶיךָ אֵל תִּשְׁמַח

מגיד עֶשָׂר מִכּוֹת

לְפַרְעֵה לְפַרְעֵה מִכּוֹת נָתַן הַקֵּל
(2x) כִּי רָצָה ה' לְהוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

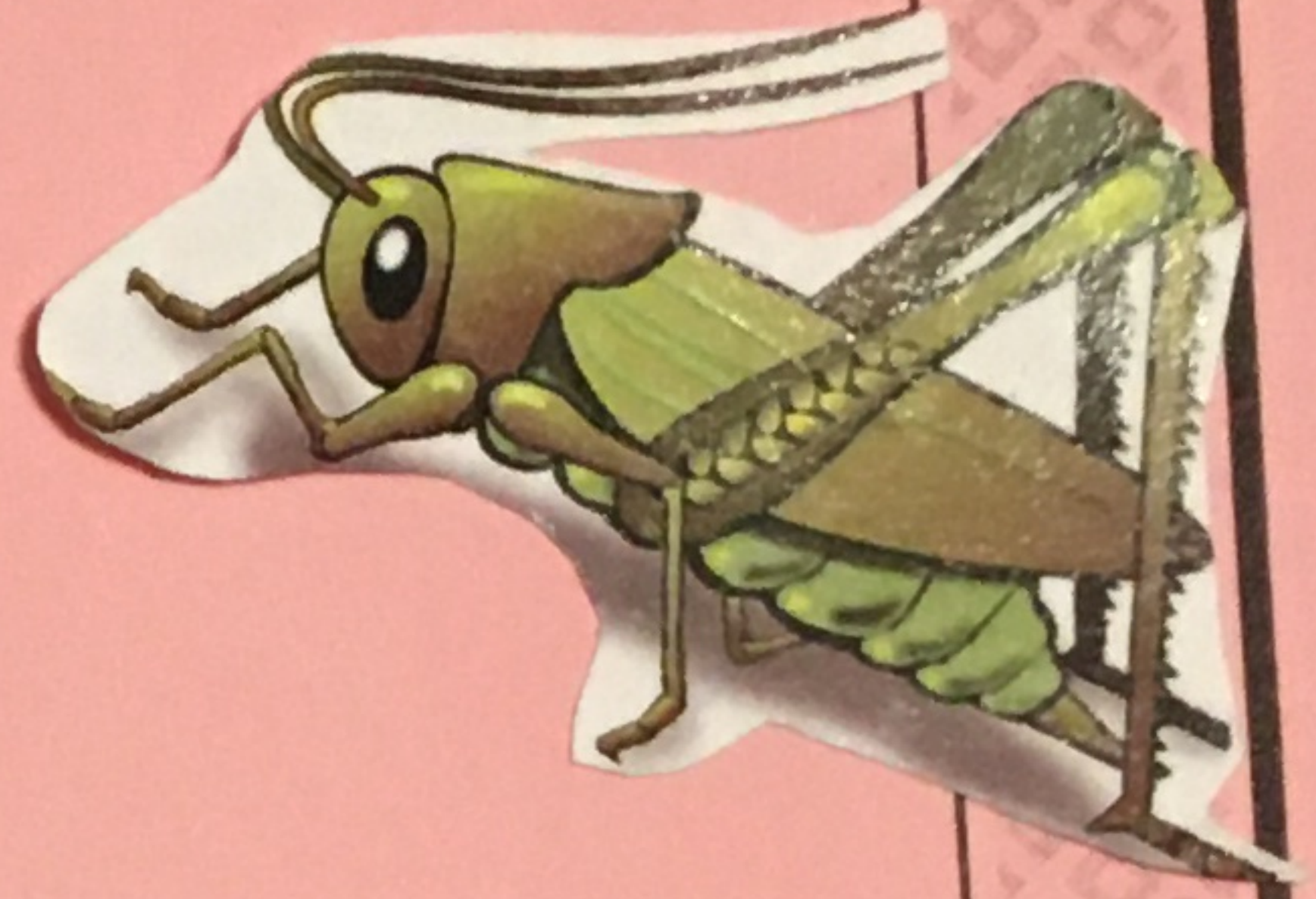
דָּם

צִפְרֹדֵעַ

כְּנִים

עָרוֹב

דָּבָר

שִׁחִין

בְּרַד

אַרְבֵּה

חֲשִׁיד

מִכַּת בְּכוֹרוֹת

לְפַרְעֵה לְפַרְעֵה מִכּוֹת נָתַן הַקֵּל
(2x) כִּי רָצָה ה' לְהוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

וְהוֹצֵאתִי וְהִצַּלְתִּי וְגֵאתִי וּלְקַחְתִּי

אֶת הָעַם הַזֶּה הוֹצִיא ה', לָתֵת אֶת הַתּוֹרָה לָהֶם!

